

Okolje, v katerega se je rodila **Vanda Vremšak Richter**, jo je osebnostno oblikovalo z umetnostjo, tako glasbeno kot likovno, ter ji privzgjajalo čut do obeh žlahtnih področij. In svoje je naredila genetika, saj je potomka pomembnih slikarjev in glasbenikov. V njej se je izoblikovala posebna afiniteta do likovnega snovanja in tlela je tudi tiha želja, da bi vstopila v enigmatične sfere likovne umetnosti. Notranji vokaciji je sledila že v mladosti, a za umetniški poklic se vendarle ni odločila. Domača atmosfera ji je bila sicer odlična popotnica, po drugi strani pa je prinašala spoznanja in zavedanja, da je težko biti presežen v okolju presežnih. Ustvarjanje je ohranila, a ker je življenje spremenljivo, so se v njem nizala tudi različna obdobja, včasih bolj, drugič manj intenzivna, raznolika motivna zanimanja, tehnike, načini in pristopi likovnega uresničevanja.

Njene slike se zdijo kot odmev Rousseaujevega vabila »Nazaj k naravi«, kot odsev pretanjenega in globokega odnosa z mojstrovino vseh mojstrov, v kateri je vse dovršeno in uglašeno ter ima svoj ritem. Na nekaterih slikovnih poljih cvetijo rože, druga učinkujejo kot magični prostori pragozdno bujnega rastja, ki je prepredeno čez celotno površino. To so travniki, morda rajski vrtovi, ki ob mikro pogledu razkrivajo bogat botanični nabor, hkrati pa so tako posebni, da jih ne moremo najti nikjer na zemeljski obli. Skozi pretanjen, celo meditativen ustvarjalni proces, ki predstavlja dolgotrajno in predano delo v polju slike, skozi filigranskost oblik in melodičnost barvnih tonov se namreč ne odpirajo krajine zunanjega sveta, ampak tiste, ki so samo slikarkine. Lepota zunanjega ji je ustvarjalno zatočišče, ki se skozi miselno-kreativni proces odmika in doživlja

introspektivni preobrat. Odpirati se začenjajo »paysage d' âme«, pokrajine slikarkine duše. Tudi ko sledi naravo posnemajoči paleti, barvne vrednosti meša v svoji notranjosti ter jim daje izrazito intimistične naglase in občutene razpone. S tenkočutnimi svetlostnimi razlikami se prepušča barvni igri in vzpostavlja magične trenutke nežnih svetlobnih stanj, ki brez jasnega izvora latentno preplavljajo slikovno ozadje in mu dajejo iluzivno globino. Njihova vizualna podoba je pospremljena z glasbo, ki zaigra na avtoričine čuteče strune, odpira njene podzavestne prostore, razkriva njena emotivna in duhovna stanja. V takšnem prostoru vlada vzvišena, posvečena atmosfera. Vasilij Kandinski je zapisal: »Barve imajo, tako kot zvok v glasbi, najbolj neposreden dostop do duše.« Avtorica večplastno razpenja likovne tančice, zdaj barvne, nato linijsko ustvarjene vzorce, ki učinkujejo kot nežna čipka, ustvarjajoča vez med vidnim in prividnim, materialnim in duhovnim, realnim in abstraktnim. Tako se potaplja v osebne globine in vzpostavlja žlahten palimpsesten efekt. V skrbno stkanih vzorcih se utrinja resničnost, živijo ornamentalne oblike, v katerih je dosežena estetska popolnost in vanje so vkomponirani simbolni detajli, ki pripadajo avtoričini najbolj intimni ikonografiji. Med avtorsko artikuliranimi elementi narave bivajo tudi figure. So naključne prebivalke, so odmev slikarkinega preteklega, mladostniškega zanimanja ali napovedovalke njene slikarske prihodnosti, v kateri si želi ponovnih integriranj človeških likov v svoje slikovne prostore? Lirična drža, izražena skozi številne detajle, je vizualno povsem nevsiljiva, a zaznavna in s tem ohranjevalka vezi s stvarnim. V nekaterih rešitvah se na površini pojavlja lazurni bel

nanos, ki delno zastira spodnje sloje, jih naredi še bolj skrivnostne in zato dražestne.

Morda je hotenje po drugačnem, po presežnem Vando Vremšak Richter v določenih trenutkih na nek način zaviralo ali celo bremenilo. Zrela dela njenega opusa pa razkrivajo, da ga je dosegla. Z lastnim študijskim poglobljanjem in sledenjem svoji seizmografski občutljivosti je vstopila v krajino, ki ni posnetek, ampak kompleksen izraz nje same. Presegla je fizično predstavnost in ustaljene ikonografske sheme ter začela polnomočno likovno bivanje v prostoru, ki je njena ustvarjalna oaza, spokojnost sredi prepogosto vizualno kričavega sveta. Naselila se je v vmesnem prostoru, razpetem med pogledom in občutkom, kjer živi izrečeno v neizrečenem, sluteno v videnem, kjer glasba igra na likovno-vizualen način. In ko ji sledimo, tudi nas dvigne v nadprostorske in nadčasovne dimenzije. Slike Vande Vremšak Richter so namreč, kljub svoji nežnosti, milini in zatišnosti, nadvse komunikativne. Ali pa prav zaradi vsega tega. So notranje občutje sveta, v katerem lahko vsakdo najde svoj kotiček in dovoli, da ga objame posebna atmosfera.

Anamarija Stibilj Šajn

"Glasba spremlja in navdihuje moje slike na poti njihovega nastajanja. Tako so pričujoče slike sobivale in se uglasile z deli J. S. Bacha, Beethovna (*Adagio iz 5. klavirskega koncerta ...*), skladateljev kot so Arvo Pärt (*Fratres ...*), Francois Couturier (*Nuit blanche, Nostalghia - Song for Tarkovsky ...*), Péteris Vasks (*Vientulais Engelis ...*), Astor Piazzola (*Oblivion*), Ludovico Einaudi in Hania Rani (*Esja ...*) idr. Ena od skladb, ki me je močno nagovorila, je tudi kratki *Adagio for Bassoon* Philipa Timofeyeva. Leta 2015 sem ob svoji razstavi v Galeriji Janeza Boljke v Ljubljani o glasbi zapisala: "Ko teče ta(kšna) glasba skozi mene, gre za mistično izkušnjo neskončne, pogosto neznosne Lepote. In zdi se mi, da slika kot iluziven prostor vsrkava to lepoto in jo vrača v vizualni podobi." VVR

Mag. **Vanda Vremšak Richter** je rojena v Ljubljani. Nižjo gimnazijo je obiskovala v Nemčiji. Na Filozofski fakulteti UL je zaključila študij nemškega in angleškega jezika. Poučuje sodobni nemški jezik na Oddelku za germanistiko, na Oddelku za muzikologijo in na Akademiji za glasbo. Deluje tudi kot prevajalka, prvenstveno na področju humanističnih ved in leposlovja. Med pogostimi bivanji v tujini (Dunaj, Berlin, Sofija idr.) je bogatila svoje znanje s področja slikarstva, sicer pa so bili njeni mentorji njena babica Mara Kralj in slikarji iz kroga njenih znancev, tako doma kot v tujini. Čeprav slika že dolgo in je sodelovala na več skupinskih razstavah, se je šele od leta 2010 dalje začela v javnosti predstavljati s samostojnimi razstavami. Od leta 2011 ima v Izoli v najemu bivši atelje dedka Toneta Kralja. Doslej je imela sledeče samostojne razstave: 2010 (*Galerija Imago Sloveniae, Lj.*), 2010 (*Galerija Open, Lj.*), 2012 (*Galerija Alga, Izola*), 2012 (*Galerija Imago Sloveniae, Lj.*), 2015 (*Galerija Insula, Izola*), 2015 (*Galerija Janeza Boljke, Lj.*), 2017 (*Galerija v Gradu Vipolže, Goriška Brda*), 2020 (*Finžgarjeva galerija, Lj.*).

Vanda Vremšak Richter

FRAGILE

Galerija "Peti štuk",
Filozofska fakulteta UL

Otvoritev razstave bo
v ponedeljek, 3. marca 2025 ob 12. uri.

Razstava bo na ogled do petka, 28. marca.

